



MONITORUL OFICIAL AL ROMÂNIEI

Anul 190 (XXXIV) — Nr. 1224

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Marti, 20 decembrie 2022

SUMAR

Nr.	Pagina	Pagina	
		anterioară modificării prin Legea nr. 54/2006, a dispozițiilor art. 64 alin. 2, ale art. 90 alin. 2, ale art. 91 ² alin. 5, ale art. 91 ⁶ alin. 2 teza finală și ale art. 224 alin. 2 și 3 din Codul de procedură penală din 1968, a dispozițiilor art. 97 alin. (2) lit. f), ale art. 102 alin. (1) și (2), ale art. 139 alin. (3) teza finală, ale art. 142 alin. (5) și ale art. 143 alin. (1) din Codul de procedură penală, a dispozițiilor art. 11 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, precum și a dispozițiilor art. 4 alin. (1) din Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale....	2-13
35.	1	Decizia nr. 447 din 25 octombrie 2022 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 42 alin. (9) și alin. (10) lit. b) din Legea serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006.....	14-16
		Decizia nr. 248 din 5 mai 2022 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 și 14 din Legea nr. 14/1992 privind organizarea și funcționarea Serviciului Român de Informații, a dispozițiilor art. 11 din Legea nr. 14/1992 privind organizarea și funcționarea Serviciului Român de Informații, în redactarea anterioară modificării prin Legea nr. 255/2013, a dispozițiilor art. 14 alin. (3) și (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 privind Direcția Națională Anticorupție, a dispozițiilor art. 14 alin. (3) și (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 privind Direcția Națională Anticorupție, în redactarea	

ACTE ALE PARLAMENTULUI ROMÂNIEI

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

HOTĂRĂRE

privind numirea a doi membri în Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării

În temeiul prevederilor art. 23 alin. (2), art. 24 și 25 din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

Parlamentul României adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — Se numesc membri ai Colegiului director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, pentru un mandat de 5 ani, următorii:

1. domnul Raiu Cătălin Valentin;
2. doamna Suliman Secyl, reprezentantul Grupului parlamentar al minorităților naționale din Camera Deputaților.

Această hotărâre a fost adoptată de Camera Deputaților și de Senat în ședința comună din 19 decembrie 2022, cu respectarea prevederilor art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR,
CIPRIAN-CONSTANTIN ȘERBAN

p. PREȘEDINTELE SENATULUI,
VIRGIL GURAN

București, 19 decembrie 2022.

Nr. 35.

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 248**

din 5 mai 2022

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 și 14 din Legea nr. 14/1992 privind organizarea și funcționarea Serviciului Român de Informații, a dispozițiilor art. 11 din Legea nr. 14/1992 privind organizarea și funcționarea Serviciului Român de Informații, în redactarea anterioară modificării prin Legea nr. 255/2013, a dispozițiilor art. 14 alin. (3) și (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 privind Direcția Națională Anticorupție, a dispozițiilor art. 14 alin. (3) și (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 privind Direcția Națională Anticorupție, în redactarea anterioară modificării prin Legea nr. 54/2006, a dispozițiilor art. 64 alin. 2, ale art. 90 alin. 2, ale art. 91² alin. 5, ale art. 91⁶ alin. 2 teza finală și ale art. 224 alin. 2 și 3 din Codul de procedură penală din 1968, a dispozițiilor art. 97 alin. (2) lit. f), ale art. 102 alin. (1) și (2), ale art. 139 alin. (3) teza finală, ale art. 142 alin. (5) și ale art. 143 alin. (1) din Codul de procedură penală, a dispozițiilor art. 11 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, precum și a dispozițiilor art. 4 alin. (1) din Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Daniela Ramona Marițiu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantei Ministerului Public, procuror Nicoleta-Ecaterina Eucarie.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 (forma anterioară Legii nr. 255/2013 și forma ulterioară modificării prin Legea nr. 255/2013) și ale art. 14 din Legea nr. 14/1992 privind înființarea și funcționarea Serviciului Român de Informații, ale art. 14 alin. (3) și (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 privind organizarea și funcționarea Direcției Naționale Anticorupție (forma anterioară Legii nr. 54/2006 și forma actuală), ale art. 64 alin. 2, ale art. 90 alin. 2, ale art. 91² alin. 5, ale art. 91⁶ alin. 2 teza finală și ale art. 224 alin. 2 și 3 din Codul de procedură penală din 1968, ale art. 97 lit. f), ale art. 102 alin. (1) și (2), ale art. 139 alin. (3), ale art. 142 alin. (5) și ale art. 143 alin. (1) din Codul de procedură penală, ale art. 11 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale și ale art. 4 alin. (1) din Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale, excepție ridicată de Borboly Csaba și Palfy Domokos în Dosarul nr. 1.517/96/2015 al Tribunalului Harghita — Secția penală. Excepția formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.588D/2018.

2. La apelul nominal răspunde, pentru autorii excepției, domnul avocat Sergiu Bogdan, cu împuternicire avocațială depusă la dosar. Lipsesc celelalte părți. Procedura de înștiințare este legal îndeplinită. Magistratul-asistent referă asupra notelor

scrise depuse la dosar de către autorii excepției, prin care se fac precizări referitoare la parcurgerea fazei camerei preliminare în dosarul în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate. Totodată, magistratul-asistent referă asupra concluziilor scrise prin care autorii excepției solicită admiterea acesteia.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul domnului avocat Sergiu Bogdan, care solicită admiterea excepției de neconstituționalitate. Apreciază că art. 102 din Codul de procedură penală poate oferi, prin interpretarea Curții Constituționale, o soluție pentru asigurarea efectivității deciziilor acestei instanțe. Principiul supremației Constituției trebuie să fie consacrat și la nivel infralegal, astfel încât deciziile Curții Constituționale care vizează procedeele probatorii să producă efecte reale, efective, iar nu teoretice și iluzorii. Face referire la reglementările altor state europene în materie. În măsura în care o dispoziție care reglementează o anumită probă/un mijloc de probă/procedeu probatoriu este declarată ca fiind neconstituțională, este evident că această prevedere nu mai poate produce niciun efect. Apreciază că nu ar trebui să depindă de parte dovedirea, în acest caz, a unei vătămări. În continuare, arată că, deși Decizia nr. 641 din 11 noiembrie 2014 a fost pronunțată ca urmare a ridicării excepției de neconstituționalitate în această cauză, nici până la momentul actual această decizie nu a fost aplicată de către instanța de judecată. Arată că faza camerei preliminare în dosarul de fond a fost soluționată definitiv la data pronunțării deciziei anterior menționate, motiv pentru care această decizie nu a fost aplicată în cauza în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate. Apreciază că dispoziția care prevede aplicarea deciziilor Curții Constituționale pentru viitor era pe deplin aplicabilă în contextul vechii reglementări care dispunea suspendarea cauzei în care se ridica excepția de neconstituționalitate. În concluzie, solicită pronunțarea unei decizii interpretative prin care să se statueze că nerespectarea deciziilor de admitere pronunțate de instanța de contencios constituțional duce la o „nelegalitate constituțională” care se convertește într-o sancțiune superioară nulității relative și nulității absolute. Solicită crearea unui mecanism real și

concret de respectare a supremației Constituției. În final, precizează că, deși au fost mai multe decizii de admitere pronunțate ca urmare a ridicării unor excepții de neconstituționalitate în acest dosar de fond, niciuna dintre acestea nu a fost aplicată în cauza de fond.

4. Reprezentanta Ministerului Public arată că deciziile Curții Constituționale sunt obligatorii pentru toate instanțele naționale. Referitor la dispozițiile art. 139 alin. (3) teza finală din Codul de procedură penală, solicită respingerea excepției de neconstituționalitate ca devenită inadmisibilă, ca urmare a publicării Deciziei nr. 50 din 4 februarie 2020. Cu privire la art. 102 alin. (1) și (2) din Codul de procedură penală, solicită respingerea excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată, având în vedere jurisprudența Curții Constituționale. În ceea ce privește dispozițiile art. 142 alin. (5) din Codul de procedură penală, ale art. 11 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 și ale art. 4 alin. (1) din Legea nr. 255/2013, solicită respingerea excepției de neconstituționalitate ca inadmisibilă, apreciind că aspectele invocate de către autori se referă la modalitatea de sesizare a instanței judecătorești și la modalitatea de interpretare și aplicare a legii de către aceasta. Referitor la dispozițiile art. 97 alin. (2) lit. f) din Codul de procedură penală și ale art. 64 alin. 2, ale art. 90 alin. 2 și ale art. 224 alin. 2 și 3 din Codul de procedură penală din 1968, apreciază că se impune respingerea excepției de neconstituționalitate ca inadmisibilă, în condițiile în care criticile de neconstituționalitate sunt formulate în sensul antamării fondului de către instanța de contencios constituțional.

5. Având cuvântul în replică, domnul avocat Sergiu Bogdan subliniază că nu solicită antamarea fondului cauzei de către Curtea Constituțională, ci criticile de neconstituționalitate formulate tind la crearea unui mecanism prin care să se respecte supremația Constituției, mecanism ce se regăsește în alte legislații.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

6. Prin Încheierea nr. 28 din 15 octombrie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 1.517/96/2015, **Tribunalul Harghita — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 (forma anterioară Legii nr. 255/2013 și forma ulterioară modificării prin Legea nr. 255/2013) și ale art. 14 din Legea nr. 14/1992 privind înființarea și funcționarea Serviciului Român de Informații, ale art. 14 alin. (3) și (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 privind organizarea și funcționarea Direcției Naționale Anticorupție (forma anterioară Legii nr. 54/2006 și forma actuală), ale art. 64 alin. 2, ale art. 90 alin. 2, ale art. 91² alin. 5, ale art. 91⁶ alin. 2 teza finală și ale art. 224 alin. 2 și 3 din Codul de procedură penală din 1968, ale art. 97 lit. f), ale art. 102 alin. (1) și (2), ale art. 139 alin. (3), ale art. 142 alin. (5) și ale art. 143 alin. (1) din Codul de procedură penală, ale art. 11 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale și ale art. 4 alin. (1) din Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale, excepție ridicată de Borboly Csaba și Palfy Domokos cu ocazia soluționării unei cauze penale.**

7. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorii acesteia arată că din coroborarea dispozițiilor art. 11 și 14 din Legea nr. 14/1992, ale art. 11 din Legea nr. 14/1992, în redactarea anterioară modificării prin Legea nr. 255/2013, ale art. 14 alin. (3) și (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, ale art. 14 alin. (3) și (4) din Ordonanța de urgență

a Guvernului nr. 43/2002, în redactarea anterioară modificării prin Legea nr. 54/2006, ale art. 64 alin. 2, ale art. 90 alin. 2, ale art. 91² alin. 5, ale art. 91⁶ alin. 2 teza finală și ale art. 224 alin. 2 și 3 din Codul de procedură penală din 1968 și ale art. 97 alin. (2) lit. f), ale art. 139 alin. (3), ale art. 142 alin. (5) și ale art. 143 alin. (1) din Codul de procedură penală rezultă cadrul normativ neconstituțional prin care se permite/s-a permis ca datele și informațiile obținute din activitatea de supraveghere întemeiată pe dispozițiile Legii nr. 51/1991 privind securitatea națională a României să devină automat, necondiționat și nerestricționat probe în procesul penal, indiferent de natura infracțiunilor care fac obiectul procesului penal, în care acestea au fost comunicate. Această „transformare” poate avea loc indiferent de natura infracțiunii la care se refereau/referă aceste date sau informații — adică indiferent dacă datele sau informațiile se referă/refereau la infracțiuni relevante pentru securitatea națională, care au stat sau nu la baza emiterii mandatului, sau, din contră, se referă la infracțiuni de drept comun, care nu prezintă/prezentau vreo legătură cu conceptul de securitate națională cu care operează Legea nr. 51/1991 și cu temeiurile în baza căruia a fost emis mandatul de supraveghere.

8. Apreciază că trebuie să existe o separație clară între organele de urmărire penală și serviciile secrete. În acest sens, subliniază că parchetele funcționează pe lângă instanțele de judecată, conduc și supraveghează activitatea de cercetare penală a poliției judiciare, în condițiile legii. Fac referire la doctrina și jurisprudența constituțională în materie din Germania, Suedia, Cehia.

9. Susțin că, în situația în care informațiile/datele obținute de către Serviciul Român de Informații în baza competențelor specifice ajung să fie folosite de către organele de urmărire penală, ca urmare a unei colaborări instituționale, în cauze penale ce nu vizează securitatea națională, apare o suprapunere problematică la nivel de competențe, incompatibilă cu art. 131 alin. (3) din Constituție. Arată că organul de urmărire penală nu are niciodată vreun control asupra evaluării datelor/informațiilor deținute de Serviciul Român de Informații, considerate relevante într-un dosar anume, Serviciul Român de Informații fiind cel care stabilește în mod unilateral ce informație devine probă în procesul penal. Or, aprecierea valorii probante raportat la o anumită cauză penală ține de competența exclusivă a organelor de urmărire penală ori a instanțelor de judecată, fără ca Serviciul Român de Informații să aibă vreo competență legală în această materie.

10. Astfel, Serviciul Român de Informații acționa/acționează ca un veritabil organ de urmărire/cercetare penală prin prisma faptului că acesta decide/decidea care sunt acele informații sau date rezultate din activitatea operativă întemeiată pe motive de siguranță națională care ar putea avea legătură cu cauza și le transmite/transmitea doar pe acestea organului de urmărire penală.

11. Organul de urmărire penală nu a avut/are posibilitatea de a realiza el însuși acte de urmărire penală efective în legătură cu aceste interceptări, mai exact de a realiza el însuși selecția presupuselor date sau informații relevante pentru cauză, obținute anterior de Serviciul Român de Informații, sau cel puțin de a verifica modul în care acesta a dus la îndeplinire filtrarea/selecția/trierea. Or, Curtea a statuat deja prin Decizia nr. 51 din 16 februarie 2016 că Serviciul Român de Informații nu poate avea calitate de organ de cercetare penală. Având în vedere aceste argumente, apreciază că dispozițiile criticate încalcă art. 131 alin. (3) din Constituție. Pentru aceleași motive, se susține că sunt încălcate și prevederile art. 1 alin. (3), (4) și (5) din Constituție. Arată că o legislație care acordă atribuții de

cercetare penală unui organ care nu face parte din puterea judecătorească *lato sensu* (inclusiv Ministerul Public), ci din puterea executivă, contravine statului de drept și principiului separației puterilor în stat.

12. Plecând de la importanța probelor în procesul penal, autorii apreciază că modul în care anumite date sau informații deținute de Serviciul Român de Informații pot dobândi această calitate încalcă principiul legalității din perspectiva lipsei clarității și previzibilității. Așadar, modul în care un anumit element de fapt poate primi vocație probatorie în procesul penal reprezintă o garanție esențială împotriva arbitrarului în această materie, cu atât mai mult cu cât informațiile/datele care au devenit probe au fost obținute în alte condiții decât cele specifice procesului penal.

13. Se susține că ne aflăm în prezența unei omisiuni a legiuitorului de a reglementa și totodată de a limita cooperarea dintre Serviciul Român de Informații și organele de urmărire penală în materia obținerii mijloacelor de probă, ceea ce contravine prevederilor constituționale. Apreciază că legiuitorul avea posibilitatea să ofere un cadru normativ clar și previzibil, care să stabilească că informațiile/datele obținute de Serviciul Român de Informații pot fi folosite ca probe în procesul penal în cazuri expres enumerate și să indice procedura în care se realizează acest lucru.

14. În continuare, apreciază că interceptările neincluse în acte de constatare, atât în noua, cât și în vechea reglementare, se transformă în probe fără vreun fundament legal explicit, în baza unor dispoziții generale care permit o asemenea interpretare, dispoziții care nici nu clarifică și nici nu impun diferențierea esențială dintre date/informații și probe în sens procesual penal. Făcând comparație între art. 11 din Legea nr. 14/1992 și art. 61 din Codul de procedură penală, arată că acesta din urmă are în vedere încheierea unor acte de constatare cu privire la săvârșirea în flagrant a unei infracțiuni, reprezentând acte de sesizare ale organului de urmărire penală, fără ca acest articol să acorde vocație probatorie datelor sau informațiilor comunicate de Serviciul Român de Informații organului de urmărire penală. Susține că existența unor dispoziții neclare, precum cele ale art. 64 alin. 2 din Codul de procedură penală din 1968 sau cele ale art. 97 lit. f) și ale art. 139 alin. (3) din Codul de procedură penală, permite transformarea arbitrară și necondiționată în probe a datelor și a informațiilor comunicate de Serviciul Român de Informații organelor de urmărire penală.

15. Pentru toate aceste motive, apreciază că este încălcat și principiul legalității, deoarece normele care reglementează vocația probatorie a datelor sau a informațiilor furnizate de Serviciul Român de Informații organului de urmărire penală sunt contradictorii, neclare și imprevizibile, favorizând astfel arbitrarul în materia extrem de sensibilă a mijloacelor de probă și a probelor în procesul penal.

16. În continuare, susțin că dispozițiile de lege criticate încalcă și dreptul la un proces echitabil, în condițiile în care inculpatul are acces doar la acele date sau informații considerate relevante de către Serviciul Român de Informații, dar nu și la toate celelalte interceptări obținute în urma supravegherii operative, din care acesta ar putea extrage și valorifica anumite probe în apărare. O astfel de poziție a inculpatului este vădit dezavantajoasă față de poziția sa în cazul interceptărilor obținute în baza dispozițiilor comune de drept procesual penal, situație în care are acces la toate comunicările interceptate și nu doar la cele considerate relevante de către acuzare.

17. Accesul limitat al inculpatului la toate interceptările obținute din activitatea de supraveghere operativă întemeiată pe motive de securitate națională nu reprezintă doar o încălcare

a principiului egalității de arme, ci constituie și o încălcare flagrantă a dreptului său la apărare, drept statuat nu doar la nivel constituțional, ci și la nivel european și convențional. În acest sens, fac referire la Hotărârea din 4 iulie 2017, pronunțată în Cauza *Matanović împotriva Croației*. Arată, de asemenea, că inculpatul se află în imposibilitatea de a contesta în mod efectiv autenticitatea interceptărilor comunicate de către Serviciul Român de Informații. Or, în jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut în mod constant că echitatea procedurii depinde și de posibilitatea efectivă a inculpatului de a contesta probele invocate de stat în acuzare.

18. În ceea ce privește încălcarea prevederilor art. 28 din Constituție și a celor ale art. 8 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, arată că ingerința în dreptul la viață privată nu se realizează doar la momentul obținerii datelor/informațiilor/probelor, ci și la momentul administrării ori folosirii acestora. Deși, potrivit legislației speciale, supravegherea tehnică efectuată de către Serviciul Român de Informații are la bază un mandat de siguranță națională emis de un judecător desemnat din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție, această autorizare are în vedere atingerea unor scopuri ce țin de competențele acestui serviciu în materia siguranței naționale. Din acest punct de vedere, autorizarea oferită de către judecătorul de drepturi și libertăți în materia supravegherii tehnice de drept comun diferă substanțial de autorizarea activităților specifice Serviciului Român de Informații în baza legislației speciale. Așa fiind, apreciază că folosirea/transmiterea informațiilor ori/și datelor organului de urmărire penală pentru ca acesta să le folosească drept probe într-o cauză penală nu se poate realiza fără un control judecătoresc *a priori*.

19. În ceea ce privește dispozițiile art. 102 alin. (1) și (2) din Codul de procedură penală, autorii excepției apreciază că acestea încalcă prevederile art. 1 alin. (5), ale art. 21 alin. (1), ale art. 21 alin. (3), ale art. 24, ale art. 147 alin. (4) din Constituție și pe cele ale art. 13 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, raportat la art. 6 și 8 din Convenție. Consideră că dispozițiile art. 102 alin. (1) și (2) din Codul de procedură penală sunt neconstituționale, în măsura în care doar neloialitatea probelor obținute ori/și administrate prin modalitățile prevăzute la art. 102 alin. (1) din Codul de procedură penală atrage sancțiunea excluderii automate și necondiționate. Susțin că nerespectarea ordinii constituționale și încălcarea gravă a unor prevederi constituționale, constatate prin decizii ale Curții Constituționale, ajung să fie sancționate în plan procesual doar în măsura în care devine incident vreun caz de nulitate prevăzut la art. 280—282 din Codul de procedură penală. Or, din moment ce cazurile de nulitate absolută sunt expres prevăzute, ne aflăm în situația în care afectarea ordinii constituționale și încălcările flagrante ale prevederilor constituționale pot fi sancționate în plan procesual doar prin raportare la instituția nulității relative. O asemenea concluzie, generată de cadrul legislativ în vigoare, plasează art. 1 alin. (5) și art. 147 alin. (4) din Constituție la un nivel inferior de protecție față de alte încălcări ale legislației infraconstituționale. Așa fiind, textul criticat încalcă prevederile art. 21 alin. (1), ale art. 21 alin. (3) și ale art. 24 din Constituție, precum și pe cele ale art. 13 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, raportat la art. 6 și 8 din Convenție.

20. Totodată, dispozițiile criticate lipsesc inculpatul de un remediu efectiv în dreptul intern, aspect aflat în contradicție cu prevederile art. 13 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, raportat la art. 8 din aceasta, și art. 1 alin. (3) și (5), art. 26 și 28 din Constituție.

21. În continuare, apreciază că dispozițiile art. 11 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 și ale art. 4 alin. (1) din Legea nr. 255/2013

sunt neconstituționale în interpretarea dată de instanțele de judecată, încalcându-se prevederile art. 1 alin. (5), ale art. 21 alin. (1) și ale art. 147 alin. (4) din Constituție. În ceea ce privește dispozițiile art. 11 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, apreciază că este necesară o decizie interpretativă a Curții Constituționale prin care să se statueze faptul că efectele „pentru viitor” nu se opun invocării deciziilor nr. 51 din 16 februarie 2016 sau nr. 91 din 28 februarie 2018 în momentul analizării într-o cauză penală a legalității obținerii, administrării ori folosirii unor mijloace de probă. În caz contrar, efectele deciziilor Curții Constituționale ar ajunge să fie limitate doar la situațiile *facta futura*, iar dreptul inculpatului de a avea acces la justiție devine unul iluzoriu.

22. Referitor la dispozițiile art. 4 alin. (1) din Legea nr. 255/2013, apreciază că este necesară o decizie interpretativă a Curții Constituționale prin care să se statueze faptul că această dispoziție tranzitorie nu se poate opune efectelor deciziilor Curții Constituționale într-o cauză pendinte. Folosirea în procesul penal a unei probe obținute prin încălcarea Constituției reprezintă o perpetuare a acestei încălcări. De asemenea, este neîndoielnic faptul că, în ciuda prezumției de constituționalitate de care s-a bucurat textul declarat neconstituțional, folosirea în continuare a mijlocului de probă echivalează, practic, cu concluzia că respectivul text continuă să producă efecte juridice. Or, acest lucru se află în contradicție cu prevederile art. 147 alin. (4) din Constituție.

23. **Tribunalul Harghita — Secția penală** apreciază că, în ceea ce privește dispozițiile art. 11 și 14 din Legea nr. 14/1992, ale art. 11 din Legea nr. 14/1992, în redactarea anterioară modificării prin Legea nr. 255/2013, ale art. 14 alin. (3) și (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, ale art. 14 alin. (3) și (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, în redactarea anterioară modificării prin Legea nr. 54/2006, ale art. 64 alin. 2, ale art. 90 alin. 2, ale art. 91² alin. 5, ale art. 91⁶ alin. 2 teza finală și ale art. 224 alin. 2 și 3 din Codul de procedură penală din 1968 și ale art. 97 alin. (2) lit. f), ale art. 139 alin. (3), ale art. 142 alin. (5) și ale art. 143 alin. (1) din Codul de procedură penală, se poate pune o problemă de neconstituționalitate prin raportare la Decizia nr. 91 din 28 februarie 2018, la Decizia nr. 802 din 5 decembrie 2017 și la Decizia nr. 51 din 16 februarie 2016.

24. Arată că în cauză s-au efectuat interceptări de către Serviciul Român de Informații în baza unor mandate de siguranță națională emise de către Înalta Curte de Casație și Justiție, cărora li s-a conferit valoare probatorie de către procuror, fiind folosite la fundamentarea acuzației împotriva acestora. Cât timp însă nu există probe certe că selecția datelor obținute de către organele de supraveghere, care nu sunt organe de urmărire penală, nu s-a realizat de către procuror, se poate ridica o problemă de constituționalitate, întrucât doar organele de urmărire penală pot desfășura activități de urmărire penală într-o cauză și pot administra probe în procesul penal. Serviciile secrete, inclusiv Serviciul Român de Informații, nu au atribuții de administrare și apreciere a probelor, ci doar de strângere a datelor și a informațiilor ca urmare a executării unor proceduri speciale de supraveghere, în baza unui mandat emis de un judecător, urmând a le pune la dispoziția procurorului, acestuia din urmă revenindu-i obligația și dreptul de a le da o valoare probatorie în procesul penal.

25. Există o importantă diferență între datele și informațiile ce pot fi transmise de către Serviciul Român de Informații în baza legii privind securitatea națională și probele ce pot fi administrate într-un proces penal. De asemenea, s-a arătat că Serviciul Român de Informații nu poate avea un statut de organ de cercetare sau urmărire penală. Or, potrivit legii speciale, Serviciul Român de Informații este cel care apreciază care din

datele și informațiile obținute ca urmare a punerii în executare a măsurii supravegherii tehnice, în baza legii speciale, pot constitui probe într-un proces penal, doar pe acestea transmițându-le organelor de urmărire penală, exercitând astfel atribuții de organ de cercetare/urmărire penală.

26. Deopotrivă, legea specială conferă Serviciului Român de Informații o procedură mai ușoară de obținere și punere în executare a mandatelor de supraveghere tehnică, față de dispozițiile Codului de procedură penală care conferă garanții suplimentare în această materie, și din această perspectivă putându-se ridica unele probleme de neconstituționalitate. Deși interceptarea convorbirilor întemeiată pe un mandat de siguranță națională este mult mai invazivă față de cea de „drept comun”, nicio altă autoritate sau instituție publică în afara Parlamentului sau a Guvernului (prin modalitatea delegării legislative permise de art. 115 din Constituție) nu poate să creeze reguli noi în materie penală, care să oblige organele judiciare să instituie proceduri care se abat de la regulile stabilite prin legea de procedură penală.

27. În ceea ce privește dispozițiile art. 102 alin. (1) și (2) din Codul de procedură penală, instanța apreciază că și în cazul acestora se poate pune o problemă de neconstituționalitate. Astfel, încălcarea dispozițiilor constituționale în procesul penal, în cadrul administrării probatoriului, constatată prin pronunțarea unor decizii de către Curtea Constituțională, ar trebui să atragă în mod direct aplicarea dispozițiilor art. 102 din Codul de procedură penală, în sensul excluderii în mod automat a respectivelor mijloace de probă, așa cum se întâmplă în cazul probelor neloial administrate, și nu ca urmare a aplicării dispozițiilor referitoare la sancțiunea procesuală a nulității.

28. Referitor la dispozițiile art. 11 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 și ale art. 4 alin. (1) din Legea nr. 255/2013, instanța judecătorească apreciază că acestea nu ridică probleme de neconstituționalitate, textele invocate nefiind în contradicție cu dispozițiile Constituției. Aspectele invocate de către autorii excepției vizează mai mult modalitatea de interpretare și de aplicare a dispozițiilor legale, prin raportare la deciziile pronunțate deja de Curtea Constituțională, respectiv Decizia nr. 51 din 16 februarie 2016 și Decizia nr. 91 din 28 februarie 2018.

29. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

30. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile reprezentantului autorilor excepției, concluziile procurorului, notele scrise depuse la dosar, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

31. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

32. **Obiectul excepției de neconstituționalitate.** În ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 139 alin. (3) din Codul de procedură penală, Curtea observă că din motivarea acesteia rezultă că autorii excepției critică utilizarea în procesele penale a înregistrărilor efectuate de Serviciul Român de Informații în baza unui mandat de securitate națională. Așa fiind, Curtea constată că obiectul excepției de neconstituționalitate

îl constituie dispozițiile art. 139 alin. (3) teza finală din Codul de procedură penală. Astfel, obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 11 și 14 din Legea nr. 14/1992 privind organizarea și funcționarea Serviciului Român de Informații, ale art. 11 din Legea nr. 14/1992, în redactarea anterioară modificării prin Legea nr. 255/2013, dispozițiile art. 14 alin. (3) și (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 privind Direcția Națională Anticorupție, dispozițiile art. 14 alin. (3) și (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, în redactarea anterioară modificării prin Legea nr. 54/2006, dispozițiile art. 64 alin. 2, ale art. 90 alin. 2, ale art. 91² alin. 5, ale art. 91⁶ alin. 2 teza finală și ale art. 224 alin. 2 și 3 din Codul de procedură penală din 1968, dispozițiile art. 97 alin. (2) lit. f), ale art. 102 alin. (1) și (2), ale art. 139 alin. (3) teza finală, ale art. 142 alin. (5) și ale art. 143 alin. (1) din Codul de procedură penală, dispozițiile art. 11 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale și dispozițiile art. 4 alin. (1) din Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale. Legea nr. 14/1992 privind organizarea și funcționarea Serviciului Român de Informații a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 33 din 3 martie 1992. Dispozițiile art. 11 din Legea nr. 14/1992 au fost modificate prin art. 30 pct. 3 din Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 515 din 14 august 2013. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 privind Direcția Națională Anticorupție a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 244 din 11 aprilie 2002. Prin art. II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 134/2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 899 din 7 octombrie 2005, și prin articolul unic pct. 4 din Legea nr. 54/2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 226 din 13 martie 2006, au fost înlocuite unele denumiri din cuprinsul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 43/2002. Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale a fost republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 807 din 3 decembrie 2010. Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 515 din 14 august 2013. Dispozițiile criticate au următorul conținut:

— Art. 11 din Legea nr. 14/1992: „În cazul în care din verificările și activitățile specifice prevăzute la art. 9 și 10 rezultă date și informații care indică pregătirea sau săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală, acestea sunt transmise organelor de urmărire penală în condițiile prevăzute de art. 61 din Codul de procedură penală.”;

— Art. 11 din Legea nr. 14/1992, în redactarea anterioară modificării prin Legea nr. 255/2013: „Activitățile prevăzute la art. 9 și 10 se consemnează în acte de constatare care, întocmite cu respectarea prevederilor Codului de procedură penală, pot constitui mijloace de probă.”;

— Art. 14 din Legea nr. 14/1992: „În îndeplinirea atribuțiilor ce îi revin, Serviciul Român de Informații colaborează cu Serviciul de Informații Externe, Serviciul de Protecție și Pază, Ministerul Apărării Naționale, Ministerul de Interne, Ministerul Justiției, Ministerul Public, Ministerul Afacerilor Externe, Ministerul Economiei și Finanțelor, Direcția Generală a Vămirilor, precum și cu celelalte organe ale administrației publice.

Organele prevăzute la alin. 1 au obligația să-și acorde reciproc sprijinul necesar în îndeplinirea atribuțiilor prevăzute de lege.”;

— Art. 14 alin. (3) și (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002: „(3) Serviciile și organele specializate în culegerea și prelucrarea informațiilor au obligația de a pune la dispoziție Direcției Naționale Anticorupție, de îndată, datele și informațiile deținute în legătură cu săvârșirea infracțiunilor privitoare la corupție.

(4) Serviciile și organele specializate în culegerea și prelucrarea informațiilor, la cererea procurorului șef al Direcției Naționale Anticorupție sau a procurorului anume desemnat de acesta, îi vor pune la dispoziție datele și informațiile prevăzute la alin. (3), neprelucrate.”;

— Art. 14 alin. (3) și (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, în redactarea anterioară modificării prin Legea nr. 54/2006: „(3) Serviciile și organele specializate în culegerea și prelucrarea informațiilor au obligația de a pune la dispoziție Departamentului Național Anticorupție, de îndată, datele și informațiile deținute în legătură cu săvârșirea infracțiunilor privitoare la corupție.

(4) Serviciile și organele specializate în culegerea și prelucrarea informațiilor, la cererea procurorului general al Departamentului Național Anticorupție sau a procurorului anume desemnat de acesta, îi vor pune la dispoziție datele și informațiile prevăzute la alin. (3), neprelucrate.”;

— Art. 64 alin. 2 din Codul de procedură penală din 1968: „Mijloacele de probă obținute în mod ilegal nu pot fi folosite în procesul penal.”;

— Art. 90 alin. 2 din Codul de procedură penală din 1968: „De asemenea, sunt mijloace de probă procesele-verbale și actele de constatare, încheiate de alte organe, dacă legea prevede aceasta.”;

— Art. 91² alin. 5 din Codul de procedură penală din 1968: „Convorbirile sau comunicările interceptate și înregistrate pot fi folosite și în altă cauză penală dacă din cuprinsul acestora rezultă date sau informații concludente și utile privitoare la pregătirea sau săvârșirea unei alte infracțiuni dintre cele prevăzute la art. 91¹ alin. 1 și 2.”;

— Art. 91⁶ alin. 2 teza finală din Codul de procedură penală din 1968: „Înregistrările prevăzute în prezenta secțiune, efectuate de părți sau de alte persoane, constituie mijloace de probă când privesc propriile convorbiri sau comunicări pe care le-au purtat cu terții. Orice alte înregistrări pot constitui mijloace de probă dacă nu sunt interzise de lege.”;

— Art. 224 alin. 2 și 3 din Codul de procedură penală din 1968: „De asemenea, în vederea strângerii datelor necesare organelor de urmărire penală pentru începerea urmăririi penale, pot efectua acte premergătoare și lucrătorii operativi din Ministerul de Interne, precum și din celelalte organe de stat cu atribuții în domeniul siguranței naționale, anume desemnați în acest scop, pentru fapte care constituie, potrivit legii, amenințări la adresa siguranței naționale.

Procesul-verbal prin care se constată efectuarea unor acte premergătoare poate constitui mijloc de probă.”;

— Art. 97 alin. (2) lit. f) din Codul de procedură penală: „Proba se obține în procesul penal prin următoarele mijloace: [...] f) orice alt mijloc de probă care nu este interzis prin lege.”;

— Art. 102 alin. (1) și (2) din Codul de procedură penală: „(1) Probele obținute prin tortură, precum și probele derivate din acestea nu pot fi folosite în cadrul procesului penal.

(2) Probele obținute în mod nelegal nu pot fi folosite în procesul penal.”;

— Art. 139 alin. (3) din Codul de procedură penală: „Înregistrările prevăzute în prezentul capitol, efectuate de părți

sau de alte persoane, constituie mijloace de probă când privesc propriile convorbiri sau comunicări pe care le-au purtat cu terții. Orice alte înregistrări pot constitui mijloace de probă dacă nu sunt interzise de lege.”;

— Art. 142 alin. (5) din Codul de procedură penală: „Datele rezultate din măsurile de supraveghere tehnică pot fi folosite și în altă cauză penală dacă din cuprinsul acestora rezultă date sau informații concludente și utile privitoare la pregătirea ori săvârșirea unei alte infracțiuni dintre cele prevăzute la art. 139 alin. (2).”;

— Art. 143 alin. (1) din Codul de procedură penală: „Procurorul sau organul de cercetare penală întocmește un proces-verbal pentru fiecare activitate de supraveghere tehnică, în care sunt consemnate rezultatele activităților efectuate care privesc fapta ce formează obiectul cercetării sau contribuie la identificarea ori localizarea persoanelor, datele de identificare ale suportului care conține rezultatul activităților de supraveghere tehnică, numele persoanelor la care se referă, dacă sunt cunoscute, sau alte date de identificare, precum și, după caz, data și ora la care a început activitatea de supraveghere și data și ora la care s-a încheiat.”;

— Art. 11 alin. (3) din Legea nr. 47/1992: „Deciziile, hotărârile și avizele Curții Constituționale se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Deciziile și hotărârile Curții Constituționale sunt general obligatorii și au putere numai pentru viitor.”;

— Art. 4 alin. (1) din Legea nr. 255/2013: „Actele de procedură îndeplinite înainte de intrarea în vigoare a Codului de procedură penală, cu respectarea dispozițiilor legale în vigoare la data îndeplinirii lor, rămân valabile, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege.”

33. Autorii excepției de neconstituționalitate susțin că textele criticate contravin prevederilor constituționale cuprinse în art. 1 alin. (3) referitor la statul de drept, art. 1 alin. (4) referitor la separația și echilibrul puterilor în cadrul democrației constituționale, art. 1 alin. (5) potrivit căruia, în România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie, art. 20 referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului, art. 21 alin. (1) și (3) referitor la accesul liber la justiție, art. 24 referitor la dreptul la apărare, art. 28 referitor la secretul corespondenței, art. 131 alin. (3) referitor la rolul Ministerului Public și art. 147 alin. (4) referitor la efectele deciziilor Curții Constituționale. De asemenea, sunt invocate prevederile art. 6 referitor la dreptul la un proces echitabil, art. 8 referitor la dreptul la respectarea vieții private și de familie și art. 13 referitor la dreptul la un remediu efectiv din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

34. Examinând excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 139 alin. (3) teza finală din Codul de procedură penală, Curtea observă că, prin Decizia nr. 55 din 4 februarie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 517 din 17 iunie 2020, a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că dispozițiile art. 139 alin. (3) teza finală din Codul de procedură penală sunt constituționale în măsura în care nu privesc înregistrările rezultate ca urmare a efectuării activităților specifice culegerii de informații care presupun restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți fundamentale ale omului desfășurate cu respectarea prevederilor legale, autorizate potrivit Legii nr. 51/1991.

35. În prezenta cauză, criticile de neconstituționalitate având ca obiect art. 139 alin. (3) teza finală sunt formulate din perspectiva motivelor de neconstituționalitate examinate prin Decizia nr. 55 din 4 februarie 2020, precitată. Astfel, în motivarea excepției se arată că aceasta a fost ridicată în contextul în care, ca urmare a punerii în executare a unor mandate de siguranță națională, ofițerii din cadrul Serviciului Român de Informații au

consemnat rezumativ interceptările realizate, ulterior actele de constatare și înregistrările aferente fiind consemnate în procesul-verbal de constatare a efectuării unor acte premergătoare/procesul-verbal de redare a convorbirilor telefonice, devenite mijloace de probă în procesul penal. Din această perspectivă, autorul susține că dispozițiile criticate, care permit ca datele sau informațiile furnizate de Serviciul Român de Informații să devină probe în procesul penal automat, necondiționat și arbitrar, sunt în contradicție flagrantă cu dispozițiile constituționale ale art. 131 alin. (3).

36. Având în vedere soluția de admitere pronunțată de Curtea Constituțională cu privire la această excepție de neconstituționalitate, sunt incidente dispozițiile art. 29 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, potrivit căroră „Nu pot face obiectul excepției prevederile constatate ca fiind neconstituționale printr-o decizie anterioară a Curții Constituționale”. Întrucât sesizarea instanței constituționale prin Încheierea Tribunalului Harghita — Secția penală din 15 octombrie 2018 a fost efectuată înainte de pronunțarea Deciziei nr. 55 din 4 februarie 2020 și având în vedere soluția de admitere pronunțată de Curtea Constituțională prin această decizie, Curtea urmează să respingă, ca devenită inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 139 alin. (3) teza finală din Codul de procedură penală.

37. Referitor la dispozițiile art. 97 alin. (2) lit. f), ale art. 142 alin. (5) și ale art. 143 alin. (1) din Codul de procedură penală, ale art. 64 alin. 2 și ale art. 91² alin. 5 din Codul de procedură penală din 1968, precum și cu privire la dispozițiile art. 14 din Legea nr. 14/1992, Curtea observă că autorii excepției invocă atât prevederile constituționale ale art. 1 alin. (3), (4) și (5), ale art. 20 alin. (2), ale art. 21 alin. (3), ale art. 24 și ale art. 131 alin. (3), cât și dispozițiile art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, însă nu motivează, în concret, pretinsa contrarietate cu prevederile constituționale și convenționale invocate a normelor referitoare la procedura de consemnare a activităților de supraveghere tehnică din legea procesual penală în vigoare, a dispozițiilor din legea procesual penală anterioară care stabilesc că mijloacele de probă obținute în mod ilegal nu pot fi folosite în procesul penal și a celor din Legea nr. 14/1992, care reglementează cu privire la raporturile de colaborare dintre Serviciul Român de Informații și alte instituții. Cu toate că materialitatea motivării excepției nu este o condiție *sine qua non* a existenței acesteia, critica de neconstituționalitate formulată de autori cu privire la relația de contrarietate existentă între celelalte texte ce fac obiect al excepției de neconstituționalitate și textele de referință pretins încălcate nu se poate extinde și cu privire la normele menționate anterior. Așa încât, indicarea temeiurilor constituționale nu este suficientă pentru determinarea, în mod rezonabil, a criticilor vizate de autorii excepției cu privire la dispozițiile menționate anterior. În același sens a statuat Curtea și prin Decizia nr. 785 din 16 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 646 din 9 septembrie 2011, prilej cu care a stabilit că „simpla enumerare a unor dispoziții constituționale sau convenționale nu poate fi considerată o veritabilă critică de neconstituționalitate. Dacă ar proceda la examinarea excepției de neconstituționalitate motivate într-o asemenea manieră eliptică, instanța de control constituțional s-ar substitui autorului acesteia în formularea unor critici de neconstituționalitate, ceea ce ar echivala cu un control efectuat din oficiu, inadmisibil însă, în condițiile în care art. 29 alin. (4) din Legea nr. 47/1992 precizează că «sesizarea Curții Constituționale se dispune de către instanța în fața căreia s-a ridicat excepția de neconstituționalitate, printr-o încheiere care va cuprinde punctele de vedere ale părților, opinia instanței

asupra excepției, și va fi însoțită de dovezile depuse de părți.» (a se vedea, în acest sens, și Decizia nr. 627 din 29 mai 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 555 din 23 iulie 2008).

38. În consecință, Curtea urmează să respingă, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 97 alin. (2) lit. f), ale art. 142 alin. (5) și ale art. 143 alin. (1) din Codul de procedură penală, ale art. 64 alin. 2 și ale art. 91² alin. 5 din Codul de procedură penală din 1968 și ale art. 14 din Legea nr. 14/1992.

39. În ceea ce privește dispozițiile art. 11 din Legea nr. 14/1992, ale art. 14 alin. (3) și (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, ale art. 14 alin. (3) și (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, în redactarea anterioară modificării prin Legea nr. 54/2006, Curtea observă că o critică similară cu cea realizată în prezenta cauză a fost analizată prin Decizia nr. 105 din 15 martie 2022^{*}), nepublicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, la data pronunțării prezentei decizii, excepția de neconstituționalitate cu un atare obiect fiind respinsă ca inadmisibilă.

40. Curtea a reiterat cele reținute prin Decizia nr. 91 din 28 februarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 348 din 20 aprilie 2018, paragrafele 29—37, observând că, în general, dispozițiile Legii nr. 51/1991 se referă la „date și informații”. Astfel, Curtea a reținut că, din analiza coroborată a dispozițiilor anterior menționate, rezultă că prevederile Legii nr. 51/1991 se referă la date și informații din domeniul securității naționale, instituind posibilitatea transmiterii acestora organului de urmărire penală, dacă sunt indicii referitoare la pregătirea sau săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală, fără ca, în cuprinsul actului normativ, să fie reglementată vreo dispoziție care să confere calitatea de mijloc de probă acestor date și informații. De altfel, Curtea a constatat că obiectul de reglementare al Legii nr. 51/1991 îl reprezintă cunoașterea, prevenirea și înlăturarea amenințărilor interne sau externe ce pot aduce atingere securității naționale, iar nu reglementarea elementelor ce se pot constitui în probe sau mijloace de probă în procesul penal, acestea fiind prevăzute de titlul IV — *Probele, mijloacele de probă și procedeele probatorii* — din Codul de procedură penală. În aceste condiții, Curtea a reținut că prevederile Codului de procedură penală sunt cele care, la art. 97 alin. (1), stabilesc elementele ce constituie probă, iar la alin. (2) al aceluiași articol lit. a)—e) enumeră expres mijloacele de probă, și anume: declarațiile suspectului sau ale inculpatului; declarațiile persoanei vătămate; declarațiile părții civile sau ale părții responsabile civilmente; declarațiile martorilor; înscrisuri, rapoarte de expertiză sau constatare, procese-verbale, fotografii, mijloace materiale de probă. În cadrul mijloacelor de probă, dispozițiile art. 97 alin. (2) lit. f) din Codul de procedură penală prevăd că „*proba se obține în procesul penal prin orice alt mijloc de probă care nu este interzis prin lege*”.

41. Totodată, în materia înregistrărilor, Curtea a observat că art. 139 alin. (3) din Codul de procedură penală califică drept mijloc de probă înregistrările efectuate de părți sau de alte persoane, când privesc propriile convorbiri sau comunicări pe care le-au purtat cu terții, precum și orice alte înregistrări, dacă nu sunt interzise de lege. Așa fiind, Curtea a constatat că dispozițiile legii privind securitatea națională nu conferă calitatea de probă/mijloc de probă datelor și informațiilor rezultate din activități specifice culegerii de informații care presupun restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

fundamentale ale omului, autorizate potrivit Legii nr. 51/1991. Doar dispozițiile art. 139 alin. (3) din Codul de procedură penală ar putea conferi calitatea de mijloc de probă înregistrărilor rezultate din activități specifice culegerii de informații, autorizate potrivit Legii nr. 51/1991, iar nu dispozițiile art. 11 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 51/1991. Astfel, Curtea a constatat că problema de constituționalitate ridicată de autorii excepției nu ține de modul de reglementare a dispozițiilor art. 11 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 51/1991, ci de modul de reglementare a dispozițiilor procesual penale, eventual coroborate cu dispozițiile Legii nr. 51/1991. Având în vedere aceste aspecte, Curtea a constatat că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 51/1991 este inadmisibilă.

42. Având în vedere aceste aspecte, Curtea urmează să respingă, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 din Legea nr. 14/1992 și ale art. 14 alin. (3) și (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002. În ceea ce privește dispozițiile art. 14 alin. (3) și (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, în redactarea anterioară modificării prin Legea nr. 54/2006, Curtea observă că acestea nu diferă în esență față de forma ulterioară Legii nr. 54/2006. Astfel, în ceea ce privește textele criticate, în primul rând, prin acest act normativ denumirea „Departamentul Național Anticorupție” a fost înlocuită cu „Direcția Națională Anticorupție”, iar, în al doilea rând, în cuprinsul alin. (4) a fost introdusă sintagma „la sediul lor”, în ceea ce privește punerea la dispoziție a datelor și a informațiilor. Astfel, având în vedere diferențele dintre dispozițiile art. 14 alin. (3) și (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, în redactarea anterioară și ulterioară modificării prin Legea nr. 54/2006, Curtea constată că cele reținute anterior sunt aplicabile, urmând să respingă, ca inadmisibilă, și excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 14 alin. (3) și (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, în redactarea anterioară modificării prin Legea nr. 54/2006.

43. În ceea ce privește dispozițiile art. 11 din Legea nr. 14/1992, în redactarea anterioară modificării prin Legea nr. 255/2013, Curtea observă că o critică similară cu cea realizată în prezenta cauză a fost analizată de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 105 din 15 martie 2022, precizată, excepția de neconstituționalitate cu un atare obiect fiind respinsă ca inadmisibilă. Curtea a constatat că, potrivit normelor criticate, cadre anume desemnate din Serviciul Român de Informații pot efectua, cu respectarea legii, verificări prin: solicitarea și obținerea de obiecte, înscrisuri sau relații oficiale de la instituții publice; consultarea de specialiști ori experți; primirea de sesizări sau note de relații, fixarea unor momente operative prin fotografiere, filmare ori prin alte mijloace tehnice. Totodată, în cazul situațiilor care constituie amenințări la adresa siguranței naționale se va solicita procurorului eliberarea mandatului prevăzut de art. 13 din Legea privind siguranța națională a României pentru desfășurarea activităților autorizate de acesta. Curtea a subliniat că toate aceste activități sunt, așa cum le definește legea, „acte de constatare” care trebuie întocmite cu respectarea prevederilor Codului de procedură penală și care nu pot constitui *eo ipso* mijloace de probă, legea conferindu-le numai vocația de a fi catalogate ca atare. Prin urmare, având în vedere aceste din urmă considerente, rezultat al unui raționament identic celui formulat în paragrafele 29—37 ale Deciziei nr. 91 din 28 februarie 2018, precizată, Curtea a constatat că dispozițiile art. 11 din Legea nr. 14/1992, în redactarea anterioară modificării prin Legea nr. 255/2013, nu

^{*}) Decizia Curții Constituționale nr. 105 din 15 martie 2022 a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 721 din 18 iulie 2022.

conferă calitatea de probă/mijloc de probă actelor de constatare efectuate de cadre anume desemnate/stabilite în acest scop din/de Serviciul Român de Informații în vederea stabilirii existenței amenințărilor la adresa siguranței naționale/în situațiile care constituie amenințări la adresa siguranței naționale, astfel cum prevăd art. 9 și 10 din același act normativ. Doar dispozițiile legii procesual penale ar putea conferi calitatea de mijloc de probă înregistrărilor rezultate din activități specifice culegerii de informații, autorizate potrivit Legii nr. 51/1991, iar nu dispozițiile de lege criticate. Potrivit art. 63 alin. 1 din Codul de procedură penală din 1968, constituie probă orice element de fapt care servește la constatarea existenței sau inexistenței unei infracțiuni, la identificarea persoanei care a săvârșit-o și la cunoașterea împrejurărilor necesare pentru justa soluționare a cauzei, iar mijloacele de probă prin care se constată elementele de fapt ce pot servi ca probă sunt declarațiile învinutului sau ale inculpatului, declarațiile părții vătămate, ale părții civile și ale părții responsabile civilmente, declarațiile martorilor, înscrisurile, înregistrările audio sau video, fotografiile, mijloacele materiale de probă, constatările tehnico-științifice, constatările medico-legale și expertizele (art. 64 alin. 1 din același act normativ), în timp ce mijloacele de probă obținute în mod ilegal nu pot fi folosite în procesul penal (alin. 2). În materia înregistrărilor, dispozițiile art. 91⁶ alin. 2 din Codul de procedură penală din 1968 califică drept mijloc de probă înregistrările — prevăzute în secțiunea VI, capitolul II din titlul III al părții generale a legii procesual penale anterioare — efectuate de părți sau de alte persoane, când privesc propriile convorbiri sau comunicări pe care le-au purtat cu terții, precum și orice alte înregistrări, dacă nu sunt interzise de lege.

44. Așa încât, în acord cu cele statuate de Curte prin Decizia nr. 91 din 28 februarie 2018, Curtea a reținut că problema de constituționalitate ridicată de autorii excepției nu ține de modul de reglementare a dispozițiilor art. 11 din Legea nr. 14/1992, în redactarea anterioară modificării prin Legea nr. 255/2013, ci de modul de reglementare a dispozițiilor procesual penale menționate anterior, cu privire la care autorii excepției nu formulează critici în prezenta cauză.

45. Având în vedere aceste aspecte, Curtea urmează să respingă, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 din Legea nr. 14/1992, în redactarea anterioară modificării prin Legea nr. 255/2013.

46. În continuare, în ceea ce privește dispozițiile art. 90 alin. 2 și ale art. 224 alin. 2 și 3 din Codul de procedură penală din 1968, Curtea observă că o critică similară cu cea realizată în prezenta cauză a fost analizată prin Decizia nr. 105 din 15 martie 2022, excepția de neconstituționalitate cu un atare obiect fiind respinsă ca inadmisibilă. Curtea, făcând referire la dispozițiile vechiului Cod de procedură penală, a constatat că procesul-verbal prin care se constată efectuarea unor acte premergătoare nu constituie *eo ipso* mijloc de probă, ci revine judecătorului competența de a stabili concludența și utilitatea unor asemenea procese-verbale în economia cauzei a cărei soluționare se află în competența sa. Curtea a reținut că în procesul deliberării, judecătorul verifică și evaluează materialul probator și își fundamentează soluția pe întregul probatoriu administrat în cauză, prin coroborarea și aprecierea probelor, și nu prin raportarea exclusivă la procesele-verbale și actele de constatare întocmite de alte organe, cu competență specială. Așadar, judecătorul își fundamentează soluția pe întregul probatoriu administrat, verificând, evaluând și coroborând probele, astfel că informațiile culese imediat după săvârșirea faptei reclamate, în măsura obținerii lor legale, nu pot crea în mod concret riscul unui abuz de procedură (a se vedea și deciziile nr. 524 din 27 iunie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I,

nr. 764 din 7 septembrie 2006, și nr. 241 din 15 martie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 287 din 2 mai 2012).

47. Cât privește critica potrivit căreia Serviciul Român de Informații se substituie organelor de urmărire penală și devine un veritabil organ de cercetare/urmărire penală, Curtea a constatat că, potrivit art. 201 alin. 1 din Codul de procedură penală din 1968, urmărirea penală se efectuează de către procurori și de către organele de cercetare penală, iar, conform alin. 2 lit. b) al aceluiași articol, organele de cercetare speciale sunt organe de cercetare penală. Totodată, potrivit art. 13 din Legea nr. 14/1992 (forma anterioară modificării prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 6/2016 privind unele măsuri pentru punerea în executare a mandatelor de supraveghere tehnică dispuse în procesul penal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 190 din 14 mai 2016), „*Organele Serviciului Român de Informații nu pot efectua acte de cercetare penală*”, iar, potrivit art. 12 alin. 2 din aceeași lege, „*la solicitarea organelor judiciare competente, cadre anume desemnate din Serviciul Român de Informații pot acorda sprijin la realizarea unor activități de cercetare penală pentru infracțiuni privind siguranța națională*”. Având în vedere cele de mai sus, Curtea a constatat că Serviciul Român de Informații nu are atribuții de cercetare penală (a se vedea și Decizia nr. 51 din 16 februarie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 190 din 14 martie 2016, paragraful 37) și, prin urmare, nu are calitatea de organ de cercetare penală, activitatea sa mărginindu-se la asigurarea unui sprijin tehnic „la realizarea unor activități de cercetare penală pentru infracțiuni privind siguranța națională” (a se vedea *mutatis mutandis* și Decizia nr. 734 din 23 noiembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 352 din 23 aprilie 2018, paragrafele 17 și 18). Sprijinul/suportul/concursul tehnic nu poate fi echivalat cu o activitate de cercetare penală, specifică organelor de urmărire penală. De aceea, indiferent de faptul că sprijinul tehnic, acordat în temeiul Legii nr. 14/1992, a vizat perioada de activitate a Codului de procedură penală din 1968 sau a noului Cod de procedură penală, acest sprijin nu putea fi valorizat ca o activitate de cercetare penală (în acest sens, Decizia nr. 26 din 16 ianuarie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 193 din 12 martie 2019, paragraful 155). După intrarea în vigoare a noului Cod de procedură penală, art. 142 alin. (1) din acesta a prevăzut posibilitatea punerii în executare a mandatului de supraveghere tehnică „de alte organe specializate ale statului”, însă această sintagmă a fost constatată ca fiind neconstituțională prin Decizia nr. 51 din 16 februarie 2016, precitată. Prin urmare, de principiu, efectuarea actelor procesuale/de procedură în cursul urmăririi penale se realizează de către organele de urmărire penală și nicidecum de alte organe exterioare acestora. Mai mult, deși prin art. IV pct. 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 6/2016, precitată, a fost modificat art. 13 din Legea nr. 14/1992, stabilindu-se, în mod expres, că „[...] Prin excepție, organele Serviciului Român de Informații pot fi desemnate organe de cercetare penală speciale conform art. 55 alin. (5) și (6) din Codul de procedură penală pentru punerea în executare a mandatelor de supraveghere tehnică, conform prevederilor art. 57 alin. (2) teza finală din Codul de procedură penală”, iar prin art. I pct. 1 din același act normativ a fost modificat art. 57 alin. (2) din Codul de procedură penală, prevăzându-se că, „De asemenea, organele de cercetare penală speciale pot efectua, în cazul infracțiunilor contra securității naționale prevăzute în titlul X din Codul penal și infracțiunilor de terorism, din dispoziția procurorului, punerea în aplicare a mandatelor de supraveghere tehnică.”, prin Decizia nr. 55 din 16 februarie

2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 358 din 11 aprilie 2022, Curtea a constatat că dispozițiile art. I pct. 1 fraza a doua și ale art. IV pct. 2 fraza a doua din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 6/2016 încalcă prevederile art. 1 alin. (5) și ale art. 26 și 28 din Constituție, atribuirea calității de organ de cercetare specială Serviciului Român de Informații fiind *per se* neconstituțională.

48. De asemenea, cât privește susținerea potrivit căreia lipsa de previzibilitate și claritate a dispozițiilor criticate permite ca datele sau informațiile furnizate de Serviciul Român de Informații să devină probe în procesul penal, Curtea a reținut că, prin Decizia nr. 55 din 4 februarie 2020, precitată, a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că dispozițiile art. 139 alin. (3) teza finală din Codul de procedură penală sunt constituționale în măsura în care nu privesc înregistrările rezultate ca urmare a efectuării activităților specifice culegerii de informații care presupun restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți fundamentale ale omului desfășurate cu respectarea prevederilor legale, autorizate potrivit Legii nr. 51/1991. În considerentele deciziei precitate, Curtea a constatat că reglementarea posibilității conferirii calității de mijloc de probă înregistrărilor ce rezultă din activitățile specifice culegerii de informații care presupun restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți fundamentale ale omului nu este însoțită de un ansamblu de norme care să permită contestarea legalității acestora în condiții de efectivitate. Așa încât, Curtea a constatat că prin simpla reglementare a acestei posibilități, fără crearea cadrului adecvat care să ofere posibilitatea contestării legalității acestora, legiuitorul a legiferat fără a respecta cerințele de claritate și previzibilitate.

49. Astfel, Curtea a reținut că, deși, în principiu, legiuitorul are libertatea de a reglementa categoria mijloacelor de probă, orice reglementare trebuie însoțită de garanțiile necesare respectării drepturilor și libertăților fundamentale. În aceste condiții, Curtea constată că acordarea calității de mijloc de probă în procesul penal înregistrărilor rezultate în urma desfășurării activității specifice culegerii de informații care presupun restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți fundamentale ale omului, în temeiul Legii nr. 51/1991, se poate realiza numai în măsura în care această reglementare este însoțită de o procedură clară și explicită referitoare la verificarea legalității acestui element, procedură nereglementată la data soluționării prezentei excepții de neconstituționalitate.

50. În aceste condiții jurisprudențiale și de reglementare, Curtea a reținut că prin deciziile nr. 55 din 4 februarie 2020 și nr. 55 din 16 februarie 2022 a stabilit reperatele unui comportament constituțional la care atât legiuitorul, cât și instanța de judecată trebuie să se raporteze. Așa încât, din această perspectivă, Curtea a constatat că susținerile autorilor excepției relevă o problemă de interpretare și aplicare a normelor procesuale penale criticate, având în vedere efectele deciziilor instanței de control constituțional anterior menționate și ținând cont de dispozițiile art. 4 alin. (1) din Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesuale penale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 515 din 14 august 2013, potrivit căreia „*actele de procedură îndeplinite înainte de intrarea în vigoare a Codului de procedură penală, cu respectarea dispozițiilor legale în vigoare la data îndeplinirii lor, rămân valabile, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege*”.

51. Curtea a statuat, în jurisprudența sa, că nu este competentă să se pronunțe cu privire la aspectele ce țin de aplicarea legii (deciziile nr. 1.402 din 2 noiembrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 823 din

9 decembrie 2010; nr. 357 din 22 martie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 406 din 9 iunie 2011; nr. 785 din 17 noiembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 79 din 3 februarie 2016, paragraful 17; nr. 145 din 17 martie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 437 din 10 iunie 2016, paragraful 19; nr. 698 din 29 noiembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 163 din 6 martie 2017, paragraful 23; nr. 149 din 14 martie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 586 din 21 iulie 2017, paragraful 14, și nr. 332 din 11 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 667 din 16 august 2017, paragraful 14), aceste aspecte intrând în competența instanței judecătorești investite cu soluționarea litigiului, respectiv a celor ierarhice superioare în cadrul căilor de atac prevăzute de lege. A răspunde criticilor autorilor excepției ar însemna o ingerință a Curții Constituționale în activitatea de judecată, ceea ce ar contraveni prevederilor art. 126 din Constituție, potrivit cărora justiția se realizează prin Înalta Curte de Casație și Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege.

52. Având în vedere aceste aspecte, Curtea urmează să respingă, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 90 alin. 2 și ale art. 224 alin. 2 și 3 din Codul de procedură penală din 1968.

53. Referitor la dispozițiile art. 102 alin. (1) și (2) din Codul de procedură penală, Curtea reține că, prin Decizia nr. 840 din 8 decembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 120 din 16 februarie 2016, paragrafele 16 și 17, a constatat că o probă nu poate fi obținută nelegal decât dacă mijlocul de probă și/sau procedeul probatoriu prin care este obținută este nelegal, aceasta presupunând nelegalitatea dispunerii, autorizării sau administrării probei. Or, nelegalitatea acestora este sancționată de prevederile art. 102 alin. (3) din Codul de procedură penală, prin aplicarea regimului nulității absolute sau relative. Aceasta deoarece nulitățile, așa cum sunt ele reglementate la art. 280—282 din Codul de procedură penală, privesc doar actele procedurale și procesuale, adică mijloacele de probă și procedeele probatorii, și nicidecum probele în sine, care nu sunt decât elemente de fapt. Prin urmare, este firească aplicarea regimului nulităților, conform art. 102 alin. (3) din Codul de procedură penală, doar actelor prin care s-a dispus sau s-a autorizat proba sau actelor prin care s-a administrat aceasta. Doar aceste acte pot fi lovite de nulitate absolută sau relativă, aceasta din urmă presupunând o încălcare a drepturilor unui participant la procesul penal, ce nu poate fi înlăturată altfel decât prin excluderea probei astfel obținute din procesul penal.

54. Așadar, Curtea a apreciat că art. 102 alin. (2) din Codul de procedură penală trebuie coroborat cu alin. (3) al acestui text legal, ceea ce înseamnă că probele obținute prin actele prevăzute la art. 102 alin. (3) din Codul de procedură penală nu pot fi folosite în procesul penal în condițiile în care aceste acte sunt lovite de nulitate absolută sau relativă. Cele două alineate nu reglementează instituții diferite, ci presupun întotdeauna aplicarea regimului nulităților în materia probațiunii, așa cum este acesta reglementat la art. 280—282 din Codul de procedură penală, iar rezultatul nulității actelor, respectiv a mijloacelor de probă și a procedeele probatorii, determină imposibilitatea folosirii probelor în proces.

55. În continuare, menționând jurisprudența sa referitoare la nulitatea relativă și nulitatea absolută și la relația dintre cele două, Curtea a constatat că regimul juridic al acestora, sub aspectul cazurilor în care pot fi invocate și al momentului până la care pot fi invocate, reprezintă opțiunea legiuitorului, potrivit politicii sale penale.

56. De asemenea, Curtea, prin Decizia nr. 133 din 18 martie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 297 din 5 aprilie 2004, Decizia nr. 868 din 10 iulie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 578 din 31 iulie 2008, și Decizia nr. 1.402 din 2 noiembrie 2010, precitată, a reținut că nulitatea reprezintă o sancțiune procedurală extremă, care intervine numai atunci când alte remedii nu sunt posibile. Cum însă nu orice încălcare a unei norme procedurale provoacă o vătămare care să nu poată fi reparată decât prin anularea actului, legiuitorul a instituit regula potrivit căreia nulitatea actului făcut cu încălcarea dispozițiilor legale care reglementează desfășurarea procesului penal intervine numai atunci când s-a adus o vătămare ce nu poate fi înlăturată în alt mod. Această reglementare reflectă preocuparea legiuitorului de a salva actele procedurale care, deși inițial nu au respectat formele procedurale, își pot atinge scopul, prin completarea sau refacerea lor. Nimic nu împiedică persoana interesată ca, în ipoteza în care există o vătămare ce nu poate fi înlăturată, să invoce și să dovedească vătămarea pretinsă. Condiționarea anulării actului de procedură care nu îndeplinește condițiile prevăzute de lege de existența unei vătămări ce nu poate fi înlăturată în alt mod nu are semnificația unei sustrageri a acestuia de la aplicarea sancțiunilor legale sau a unei „derogări” de la obligativitatea respectării legii.

57. Totodată, Curtea a observat că, deși este recunoscut faptul că nulitatea absolută nu poate interveni în cazul oricărei încălcări a normelor de procedură, aceasta trebuie să fie incidentă atunci când normele de procedură încălcate reglementează un domeniu cu implicații decisive asupra procesului penal (Decizia nr. 302 din 4 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 566 din 17 iulie 2017, paragraful 57). Cu alte cuvinte, atunci când normele de procedură reglementează elemente esențiale, cu implicații fundamentale asupra procesului penal, legiuitorul trebuie să reglementeze sancțiuni adecvate aplicabile în cazul încălcării acestora. Totodată, prin Decizia nr. 462 din 5 iulie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 991 din 22 noiembrie 2018, paragraful 33, Curtea a constatat că ipoteza intervenirii sancțiunii nulității absolute în cazul încălcării tuturor normelor de procedură penală, fără nicio distincție, ar echivala cu reglementarea unei prezumții absolute că încălcarea oricărei norme procedurale generează o vătămare, care nu poate fi înlăturată decât prin aplicarea acestei sancțiuni, iar nu prin aplicarea altor remedii procesuale. Curtea a apreciat că o asemenea reglementare ar presupune că încălcarea oricărei dispoziții legale ar atrage, *per se*, sancțiunea cea mai gravă — nulitatea absolută —, consecința într-un asemenea caz fiind îngreunarea desfășurării procedurilor penale.

58. Având în vedere aceste aspecte, Curtea urmează să respingă, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 102 alin. (1) și (2) din Codul de procedură penală.

59. În ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 și ale art. 4 alin. (1) din Legea nr. 255/2013, Curtea observă că autorii acesteia formulează criticile de neconstituționalitate din perspectiva modalității de interpretare și aplicare de către instanțele judecătorești a acestor prevederi. În esență, se apreciază că modalitatea de interpretare și aplicare a acestor dispoziții denaturează efectele pe care anumite decizii pronunțate de Curtea Constituțională ar trebui să le aibă în practică. Referitor la acest aspect, în jurisprudența sa, Curtea a statuat constant că nu este competentă să se pronunțe cu privire la aspectele ce țin de aplicarea legii, acestea intrând în

competența instanței judecătorești investite cu soluționarea litigiului, respectiv a celor ierarhic superioare în cadrul căilor de atac prevăzute de lege. Atât interpretarea conținutului normelor, ca fază indispensabilă procesului de aplicare a legii la situațiile de fapt deduse judecării, cât și aplicarea acestora sunt de competența organelor judiciare. În cazuri similare, Curtea a reținut că a acționa diferit ar însemna o ingerință a Curții Constituționale în activitatea de judecată, ceea ce ar contraveni prevederilor art. 126 din Constituție, potrivit cărora justiția se realizează prin Înalta Curte de Casație și Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege (a se vedea Decizia nr. 779 din 28 noiembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 439 din 24 mai 2018, paragraful 22, și Decizia nr. 820 din 12 decembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 353 din 23 aprilie 2018, paragraful 21).

60. Totodată, Curtea reține că doar o interpretare a textului criticat acceptată la nivelul instanțelor judecătorești ar justifica realizarea de către Curte a unei analize a fondului excepției de neconstituționalitate invocate. În acest sens, prin Decizia nr. 448 din 29 octombrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 5 din 7 ianuarie 2014, Curtea a statuat că este competentă să procedeze la o astfel de analiză, atunci când deturnarea reglementărilor legale de la scopul lor legitim, printr-o sistematică interpretare și aplicare eronată a acestora de către instanțele judecătorești sau de către celelalte subiecte chemate să aplice dispozițiile de lege, poate determina neconstituționalitatea acelei reglementări. De asemenea, prin Decizia nr. 276 din 10 mai 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 572 din 28 iulie 2016, paragraful 21, Curtea a reținut că nu are competența de a elimina, pe calea controlului de constituționalitate, din conținutul normativ al textului, o anumită interpretare izolată și vădit eronată a acestuia, legislația în vigoare oferind alte remedii procesuale ce au ca scop interpretarea unitară a normelor juridice. A accepta un punct de vedere contrar ar echivala cu încălcarea competenței instanțelor judecătorești, iar Curtea și-ar aroga competențe specifice acestora, transformându-se din instanță constituțională în una de control judiciar.

61. Or, Curtea observă că autorii excepției nu au făcut dovada unei interpretări și aplicări eronate generale și continue la nivelul instanțelor judecătorești a textelor criticate, astfel încât nu poate fi pusă în discuție o problemă de constituționalitate a acestora, problema juridică invocată fiind, prin urmare, o chestiune de interpretare și aplicare a legii, atribuție ce revine instanțelor judecătorești. Așa fiind, această critică nu poate fi reținută.

62. Având în vedere aceste aspecte, Curtea urmează să respingă, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 și ale art. 4 alin. (1) din Legea nr. 255/2013.

63. În ceea ce privește dispozițiile art. 91⁶ alin. 2 teza finală din Codul de procedură penală din 1968, Curtea observă că soluția legislativă reglementată în acest articol a fost preluată identic de prevederile art. 139 alin. (3) din Codul de procedură penală. Curtea, prin Decizia nr. 55 din 4 februarie 2020, a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că dispozițiile art. 139 alin. (3) teza finală din Codul de procedură penală sunt constituționale în măsura în care nu privesc înregistrările rezultate ca urmare a efectuării activităților specifice culegerii de informații care presupun restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți fundamentale ale omului desfășurate cu respectarea prevederilor legale, autorizate potrivit Legii nr. 51/1991.

64. În acest context legislativ și jurisprudențial, Curtea apreciază că trebuie realizată o distincție între măsurile de supraveghere tehnică, dispuse potrivit Codului de procedură penală din 1968, și activitățile specifice culegerii de informații care presupun restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți fundamentale ale omului desfășurate cu respectarea prevederilor legale, autorizate potrivit Legii nr. 51/1991. Curtea reține că supravegherea tehnică era reglementată de Codul de procedură penală din 1968, iar punerea în executare era, potrivit art. 91² din acest act normativ, realizată de procuror, care proceda personal la interceptările și înregistrările prevăzute în art. 91¹, sau de organul de cercetare penală, dacă procurorul dispunea în acest sens.

65. Curtea observă că activitățile specifice culegerii de informații care presupun restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți fundamentale ale omului este reglementată de Legea nr. 51/1991 privind securitatea națională a României, iar punerea în executare este, potrivit art. 6 alin. (1) și art. 13 din această lege, realizată de organele de stat cu atribuții în domeniul securității naționale. Curtea subliniază că punerea în executare a activităților specifice culegerii de informații care presupun restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți fundamentale ale omului nu trebuie confundată cu punerea în executare a mandatelor de supraveghere tehnică dispuse potrivit Codului de procedură penală/Codului de procedură penală din 1968. Astfel, Curtea constată că Decizia nr. 51 din 16 februarie 2016 și Decizia nr. 55 din 16 februarie 2022, precitate, nu antamează și nu se referă la punerea în executare a activităților specifice culegerii de informații care presupun restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți fundamentale ale omului, dispuse potrivit Legii nr. 51/1991, ci se referă la punerea în executare a supravegherii tehnice, dispusă potrivit normelor procesual penale, de către alte organe decât procurorul sau organul de cercetare penală.

66. Curtea observă că regimul nulității absolute este reglementat de dispozițiile art. 281 din Codul de procedură penală, acest articol dispunând asupra cauzelor de nulitate absolută, precum și a termenelor în care aceasta poate fi invocată. În acest context, Curtea reține că, prin Decizia nr. 302 din 4 mai 2017, precitată, a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că soluția legislativă cuprinsă în dispozițiile art. 281 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală, care nu reglementează în categoria nulităților absolute încălcarea dispozițiilor referitoare la competența materială și după calitatea persoanei a organului de urmărire penală, este neconstituțională. Având în vedere dispozițiile art. 281 din Codul de procedură penală, precum și decizia anterior menționată, rezultă că nulitatea absolută ce decurge din nerespectarea competenței materiale și după calitatea persoanei a organului de urmărire penală poate fi invocată, potrivit alin. (2) și (3) ale articolului menționat, din oficiu sau la cerere, în orice stare a procesului.

67. Cu alte cuvinte, din perspectiva materiei analizate și a criticilor de neconstituționalitate invocate, nulitatea absolută poate interveni doar pentru punerea în executare a supravegherii tehnice, dispuse potrivit dispozițiilor Codului de procedură penală/Codului de procedură penală din 1968, de către un organ necompetent.

68. Curtea reține însă că, în cauză, dispozițiile criticate nu se referă la înregistrările rezultate din punerea în executare a măsurilor de supraveghere tehnică dispuse potrivit dispozițiilor procesual penale, ci au în vedere acele înregistrări permise de legislație, altele decât cele anterior menționate și cele efectuate de părți sau de alte persoane, când privesc propriile convorbiri sau comunicări pe care le-au purtat cu terții. Or, în condițiile în care textul criticat nu se referă la ipoteza existenței unui mandat

de supraveghere tehnică și, implicit, la competența organului care îl pune în executare, Curtea constată că acest caz nu cade sub incidența nulității absolute.

69. Având în vedere cele reținute anterior, Curtea constată că în situația înregistrărilor la care se referă textul de lege criticat, este incidentă sancțiunea nulității relative, al cărei regim este reglementat de dispozițiile art. 282 din Codul de procedură penală.

70. Potrivit art. 282 alin. (4) din Codul de procedură penală, nulitatea relativă poate fi invocată: până la închiderea procedurii de cameră preliminară, dacă încălcarea a intervenit în cursul urmăririi penale sau în această procedură; până la primul termen de judecată cu procedura legal îndeplinită, dacă încălcarea a intervenit în cursul urmăririi penale, când instanța a fost sesizată cu un acord de recunoaștere a vinovăției; până la următorul termen de judecată cu procedura completă, dacă încălcarea a intervenit în cursul judecății.

71. În acest context, Curtea reține că, prin Adresa înregistrată cu nr. 3.457 din 20 aprilie 2022, instanța judecătorească a învederat că „La data de 16 septembrie 2013 a fost sesizată cu rechizitoriu Curtea de Apel Târgu Mureș, fiind înregistrat Dosarul nr. 325/43/2013. Prin Sentința penală nr. 11 din 10 martie 2014 pronunțată în Dosarul nr. 325/43/2013, Curtea de Apel Târgu Mureș a fost declinată competența în favoarea Tribunalului Harghita. Dosarul a parcurs faza camerei preliminare, fiind pronunțată Încheierea nr. 1 din 7 august 2014 rămasă definitivă prin Încheierea nr. 48 din 11 noiembrie 2014 a Curții de Apel Târgu Mureș. La data de 1 februarie 2014 dosarul se afla pe rolul Curții de Apel Târgu Mureș, în prima fază procesuală — fond. Nu s-a invocat din oficiu nulitatea relativă a mijloacelor de probă reprezentând interceptări realizate de Serviciul Român de Informații, în baza punerii în executare a mandatelor de securitate națională”.

72. Așa fiind, din cele anterior transmise de instanța judecătorească Curtea observă că dosarul în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate se afla la momentul intrării în vigoare a noilor dispoziții procesual penale în faza judecății fondului. Totodată, întrucât dosarul a parcurs faza procesuală a camerei preliminare, Curtea observă că în dosar nu se începuse cercetarea judecătorească, ipoteză reglementată de dispozițiile art. 6 din Legea nr. 255/2013, așa încât, instanța pe rolul căreia s-a aflat cauza a trimis-o judecătorului de cameră preliminară, pentru a proceda potrivit art. 342—348 din Codul de procedură penală, ori, după caz, a declinat-o în favoarea instanței competente.

73. În aceste condiții, Curtea observă că dosarul în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate a parcurs procedura camerei preliminare, fiind aplicabile dispozițiile potrivit cărora în cadrul acestei etape procesuale se vor verifica competența și legalitatea sesizării instanței, precum și legalitatea administrării probelor și a efectuării actelor de către organele de urmărire penală. Totodată, Curtea observă că, deși urmărirea penală a fost realizată potrivit Codului de procedură penală din 1968, cauza se soluționează de către instanța competentă conform legii procesual penale noi, potrivit regulilor prevăzute de aceasta. Acest fapt presupune că în cauză sunt aplicabile inclusiv normele care reglementează materia nulității.

74. Or, în condițiile în care, potrivit art. 282 alin. (4) lit. a) din Codul de procedură penală, nulitatea relativă poate fi invocată până la închiderea procedurii de cameră preliminară, dacă încălcarea a intervenit în cursul urmăririi penale sau în această procedură, rezultă că o decizie de admitere a Curții Constituționale ar produce efecte numai dacă excepția de neconstituționalitate ar fi invocată în această fază procesuală. Din încheierile aflate la dosar rezultă însă că excepția de

neconstituționalitate a fost ridicată în faza procesuală a judecății în fond, moment procesual la care invocarea de către procuror, inculpat, celelalte părți sau persoana vătămată a nulității relative nu mai este posibilă.

75. Totodată, Curtea observă că instanța judecătorească nu a ridicat ea însăși nulitatea relativă a mijloacelor de probă reprezentând interceptări realizate de Serviciul Român de Informații, în baza punerii în executare a mandatelor de securitate națională, astfel încât o decizie de admitere a excepției de neconstituționalitate să își poată produce efecte în cauză. De altfel, Curtea observă că Decizia nr. 55 din 4 februarie 2020 a fost pronunțată ca urmare a sesizării instanței de contencios constituțional cu excepția de neconstituționalitate ridicată într-o cauză aflată, în etapa camerei preliminare, pe rolul Tribunalului București — Secția I penală — Judecătorul de cameră preliminară.

76. În acest context, Curtea reține — cu privire la condițiile de admisibilitate a excepției de neconstituționalitate — că „legătura cu soluționarea cauzei”, în sensul art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, presupune atât aplicabilitatea textului criticat în cauza dedusă judecății, cât și necesitatea invocării excepției de neconstituționalitate în scopul restabilirii stării de legalitate, condiții ce trebuie întrunite cumulativ, pentru a fi satisfăcute exigențele pe care le impun aceste dispoziții legale, în privința pertinentei excepției de neconstituționalitate în desfășurarea

procesului (a se vedea Decizia nr. 438 din 8 iulie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 600 din 12 august 2014). Prin urmare, condiția relevanței excepției de neconstituționalitate, respectiv a incidenței textului de lege criticat în soluționarea cauzei aflate pe rolul instanței judecătorești, nu trebuie analizată în abstract, ci trebuie verificat în primul rând interesul procesual al invocării excepției de neconstituționalitate, mai ales prin prisma efectelor unei eventuale constatări a neconstituționalității textului de lege criticat. Cu alte cuvinte, excepția de neconstituționalitate trebuie să fie realmente utilă pentru soluționarea litigiului în cadrul căruia a fost ridicată. Practic, decizia Curții Constituționale trebuie să fie de natură să producă un efect concret asupra desfășurării procesului, cerința relevanței fiind expresia utilității pe care soluționarea excepției invocate o are în cadrul rezolvării litigiului dintre părți. Or, excepția de neconstituționalitate a fost ridicată în faza procesuală a judecății în primă instanță, moment la care nu mai poate fi invocată nulitatea relativă, astfel că în cazul admiterii excepției de neconstituționalitate decizia pronunțată nu va produce niciun efect concret.

77. Având în vedere aceste aspecte, Curtea urmează să respingă, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 91⁶ alin. 2 teza finală din Codul de procedură penală din 1968.

78. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Respinge, ca devenită inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 139 alin. (3) teza finală din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Borboly Csaba și Palfy Domokos în Dosarul nr. 1.517/96/2015 al Tribunalului Harghita — Secția penală.

2. Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 și art. 14 din Legea nr. 14/1992 privind organizarea și funcționarea Serviciului Român de Informații, ale art. 11 din Legea nr. 14/1992 privind organizarea și funcționarea Serviciului Român de Informații, în redactarea anterioară modificării prin Legea nr. 255/2013, ale art. 14 alin. (3) și (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 privind Direcția Națională Anticorupție, ale art. 14 alin. (3) și (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 privind Direcția Națională Anticorupție, în redactarea anterioară modificării prin Legea nr. 54/2006, ale art. 64 alin. 2, ale art. 90 alin. 2, ale art. 91² alin. 5, ale art. 91⁶ alin. 2 teza finală și ale art. 224 alin. 2 și 3 din Codul de procedură penală din 1968, ale art. 97 alin. (2) lit. f), ale art. 142 alin. (5) și ale art. 143 alin. (1) din Codul de procedură penală, ale art. 11 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale și ale art. 4 alin. (1) din Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale, excepție ridicată de aceiași autori în același dosar al aceleiași instanțe.

3. Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de aceiași autori în același dosar al aceleiași instanțe și constată că dispozițiile art. 102 alin. (1) și (2) din Codul de procedură penală sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Harghita — Secția penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Pronunțată în ședința din data de 5 mai 2022.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

pentru prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**,

în temeiul art. 426 alin. (4) din Codul de procedură civilă coroborat cu art. 14 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, semnează

MARIAN ENACHE

Magistrat-asistent,
Daniela Ramona Marițiu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 447

din 25 octombrie 2022

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 42 alin. (9) și alin. (10) lit. b) din Legea serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006

Marian Enache	— președinte
Mihaela Ciochină	— judecător
Cristian Deliorga	— judecător
Dimitrie-Bogdan Licu	— judecător
Laura-Iuliana Scânteii	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Varga Attila	— judecător
Valentina Bărbățeanu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Eugen Anton.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 42 alin. (9) și alin. (10) lit. b) din Legea serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006, excepție ridicată de Asociația de proprietari bl. 39, sc. 1—4, str. Argeșelu nr. 23—25, București, în Dosarul nr. 7.739/4/2018 al Judecătoriei Sectorului 4 București — Secția civilă și care constituie obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 8D/2019.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de înștiințare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate. În acest sens, consideră că își menține valabilitatea jurisprudența Curții Constituționale reprezentată de Decizia nr. 805 din 6 decembrie 2018, prin care s-a arătat că norma criticată conține suficiente elemente de natură să asigure previzibilitatea acesteia. Apreciază, totodată, că situația particulară a autoarei excepției nu se poate constitui într-un viciu de neconstituționalitate al textului de lege criticat.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea din 12 septembrie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 7.739/4/2018, **Judecătoria Sectorului 4 București — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 42 alin. (9) și alin. (10) lit. b) din Legea serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006**, excepție ridicată de Asociația de proprietari bl. 39, sc. 1—4, str. Argeșelu nr. 23—25, București, într-o cauză având ca obiect soluționarea unei acțiuni în pretenții introduse de Regia Autonomă de Distribuție a Energiei Termice București împotriva asociației de proprietari autoare a excepției de neconstituționalitate, pentru achitarea contravalorii unor facturi de energie termică și a majorărilor de întârziere.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate se arată, în esență, că prevederile legale care stabilesc data emiterii facturii ca moment de la care începe să curgă termenul

de scadență sunt neconstituționale, întrucât nu țin cont de data primirii facturii de către destinatarul utilizator, astfel că termenul este unul incert, arbitrar, fiind influențat de un intermediar, care poate fi curierul sau oricare altă persoană. Se arată că principiul legalității presupune existența unor norme de drept intern precise și accesibile. Se invocă, în acest sens, Hotărârea din 5 ianuarie 2000, pronunțată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în Cauza *Beyeler împotriva Italiei*, paragraful 109, și Hotărârea din 8 iulie 2008, pronunțată în Cauza *Fener Rum Patrikliği împotriva Turciei*, paragraful 70. Din această perspectivă, principiul legalității presupune obligația legiuitorului de a reglementa texte clare, precise și inteligibile, pentru ca cetățeanul să poată prevedea consecințele ce ar rezulta dintr-o anumită faptă, motiv pentru care dispozițiile art. 42 alin. (9) din Legea nr. 51/2006 contravin principiului supremației Constituției și obligativității respectării legilor, consacrat de art. 1 alin. (5) din Legea fundamentală. Se arată că, dacă facturile de utilități se primesc după împlinirea termenului de scadență de 15 zile, termen care curge de la emitere, are loc o prejudiciere a utilizatorului, întrucât sunt afectate securitatea și stabilitatea raportului juridic, dar și patrimoniul acestuia, aducându-se astfel atingere dreptului de proprietate garantat de art. 44 din Constituție. Totodată, utilizatorul este lipsit de posibilitatea de a-și exprima opoziția sau de a se apăra de abuzurile furnizorului de utilități, fiind obligat să suporte penalități de întârziere nejustificate raportate la situația de fapt.

6. **Judecătoria Sectorului 4 București — Secția civilă** consideră că excepția de neconstituționalitate este întemeiată. Apreciază, în acest sens, că termenul de 15 zile instituit pentru plata facturilor, care curge de la data emiterii acestora, este unul incert, care poate depinde de factori subiectivi imprevizibili (de exemplu, operativitatea funcționării serviciilor de comunicare prin poștă). Astfel, utilizatorii serviciilor publice se pot afla în situația de a primi factura după împlinirea termenului de scadență de 15 zile, termen care curge de la emitere, instanța apreciind că soluția legislativă adoptată este lipsită de garanții în ceea ce îl privește pe utilizator. De asemenea, legea nu cuprinde nicio normă care să stabilească posibilitatea utilizatorului obligat să plătească o factură pe care o primește după împlinirea termenului de scadență de a-și exprima opinia, de a formula vreo apărare, de a proba buna sa credință și faptul că se găsește în situația de a plăti penalități pentru o întârziere care nu-i este nicidecum imputabilă. Or, prin efectul dispozițiilor criticate se produce un dezechilibru în defavoarea utilizatorului de servicii publice, în sensul că acesta trebuie să suporte sancțiunea unor penalități ori chiar consecințele patrimoniale ale titlului executoriu, fără a avea măcar posibilitatea de a formula apărări înainte de producerea acestor consecințe juridice.

7. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

8. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

9. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

10. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl reprezintă dispozițiile art. 42 alin. (9) și alin. (10) lit. b) din Legea serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 121 din 5 martie 2013, astfel cum a fost modificată și completată prin Legea nr. 225/2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 942 din 23 noiembrie 2016, având următorul conținut: „(9) *Factura pentru serviciile furnizate/prestate se emite cel mai târziu până la data de 15 a lunii următoare celei în care prestația a fost efectuată. Utilizatorii serviciilor de utilități publice, persoane fizice sau juridice, sunt obligați să achite facturile reprezentând contravaloarea serviciilor furnizate/prestate în termenul de scadență de 15 zile de la data emiterii facturilor; data emiterii se înscrie pe factură. Termenul de scadență privind plata facturii se ia în calcul începând cu data emiterii facturii.*

(10) *Neachitarea facturii de către utilizator în termen de 30 de zile de la data scadenței atrage penalități de întârziere stabilite conform reglementărilor legale în vigoare, după cum urmează:*

(...) b) *penalitățile sunt egale cu nivelul dobânzii datorate pentru neplata la termen a obligațiilor bugetare.”*

11. În opinia autoarei excepției de neconstituționalitate, prevederile de lege criticate contravin dispozițiilor din Constituție cuprinse în art. 1 alin. (3) și (5) privind caracteristicile statului român și, respectiv, principiul legalității, art. 21 — *Accesul liber la justiție*, art. 24 — *Dreptul la apărare* și art. 44 — *Dreptul de proprietate privată*.

12. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că a mai analizat constituționalitatea textelor de lege criticate, prin prisma unor critici similare, prin Decizia nr. 805 din 6 decembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 211 din 18 martie 2019, și prin Decizia nr. 155 din 4 martie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 537 din 24 mai 2021, constatând că prevederile de lege supuse controlului nu contravin dispozițiilor din Legea fundamentală invocate și în cauza de față.

13. Astfel, în ceea ce privește critica referitoare la lipsa de previzibilitate a normei legale, Curtea a reținut că art. 42 alin. (9) din Legea nr. 51/2006 prevede că factura se emite cel târziu la data de 15 a lunii următoare celei în care prestația a fost efectuată, fiind un element previzibil și determinat, care se

caracterizează prin periodicitate și constanță, beneficiarul serviciului neputând invoca necunoașterea acestei date de referință, în condițiile în care data emiterii se înscrie pe factură, iar termenul de scadență se calculează de la această dată. Ca atare, beneficiarii serviciului comunitar de utilitate publică se pot conforma obligațiilor rezultate din contractul de furnizare a acestui serviciu (Decizia nr. 805 din 6 decembrie 2018, paragraful 24).

14. Totodată, Curtea a observat că legiuitorul a acordat beneficiarilor serviciului public o perioadă de grație de până la 30 de zile de la data scadenței, la expirarea căreia se aplică penalități de întârziere. Acestea sunt egale cu nivelul dobânzii datorate pentru neplata la termen a obligațiilor bugetare, fără ca valoarea lor totală să depășească valoarea facturii, și se constituie venit al operatorului [art. 42 alin. (10) din Legea nr. 51/2006]. În acest context, Curtea a apreciat că norma nu este lipsită de precizie, claritate și previzibilitate, termenele prevăzute de lege fiind suficiente atât pentru comunicarea și primirea facturii, cât și pentru achitarea contravalorii acesteia (Decizia nr. 805 din 6 decembrie 2018, paragraful 25).

15. Curtea a constatat că nu se poate vorbi nici despre afectarea dreptului de proprietate privată al utilizatorilor, care au la dispoziție suficient timp pentru achitarea contravalorii serviciului public, și nici despre încălcarea dreptului la apărare, îndeplinirea obligației de achitare a facturilor făcându-se în 15 zile de la data emiterii acestora, iar neachitarea în termen de 30 de zile de la data scadenței atrăgând penalități de întârziere (paragraful 27 al deciziei menționate).

16. Curtea a apreciat că nu poate fi reținută nici critica formulată prin raportare la art. 21 din Constituție, atât timp cât Legea nr. 51/2006 prevede la art. 51 alin. (3) că soluționarea litigiilor dintre operator și utilizator, inclusiv a celor izvorâte din neplata contravalorii serviciilor furnizate/prestate, se realizează de instanțele competente potrivit legii și se judecă în procedură de urgență. Cererea se introduce la instanțele de judecată în a căror competență teritorială se află domiciliul/sediul utilizatorului. Prin urmare, utilizatorii se pot adresa instanțelor judecătorești în condițiile dreptului comun (paragraful 28).

17. În același sens, Curtea a mai observat că, potrivit art. 41 alin. (2) lit. h) din Legea nr. 51/2006, utilizatorii au dreptul să se adreseze, individual ori colectiv, prin intermediul unor asociații reprezentative, autorităților administrației publice centrale sau locale, asociațiilor de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate servicii de utilități publice ori instanțelor judecătorești, după caz, în vederea prevenirii sau reparării unui prejudiciu direct ori indirect (paragraful 29).

18. Curtea a concluzionat că norma legală criticată este una precisă, clară și previzibilă și nu încalcă accesul liber la justiție, dreptul de apărare sau dreptul de proprietate privată ale utilizatorilor (paragraful 30).

19. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să modifice jurisprudența Curții, cele statuate în decizia menționată își mențin valabilitatea și în prezenta cauză, considerentele expuse de Curte prin deciziile menționate fiind pe deplin aplicabile și în ceea ce privește dispozițiile art. 42 alin. (10) lit. b) din Legea nr. 51/2006.

20. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Asociația de proprietari bl. 39, sc. 1—4, str. Argeșelu nr. 23—25, București, în Dosarul nr. 7.739/4/2018 al Judecătorei Sectorului 4 București — Secția civilă și constată că dispozițiile art. 42 alin. (9) și alin. (10) lit. b) din Legea serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006 sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Judecătorei Sectorului 4 București — Secția civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 25 octombrie 2022.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

MARIAN ENACHE

Magistrat-asistent,
Valentina Bărbățeanu

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR



„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro
Adresa Centrului pentru relații cu publicul este: șos. Panduri nr. 1, bloc P33, sectorul 5, București; 050651.
Tel. 021.401.00.73, 021.401.00.78, e-mail: concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro
Pentru publicări, încărcați actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro/brp/>

